

A large crowd of people, seen from above, is arranged in a formation that mimics the stars and stripes of the European Union flag. The people are wearing various colored clothing, creating a vibrant, multi-colored pattern. The formation is centered on the page, with the text overlaid on it.

VEGYÉL RÉSZT AZ EU DEMOKRATIKUS ÉLETÉBEN

Az európai polgári kezdeményezés
segítségével

Európai
polgári
kezdeményezés

BEVEZETÉS	1
1. EGYSÉG: AZ EURÓPAI UNIÓ RÖVID ISMERTETÉSE	3
2. EGYSÉG: DEMOKRÁCIA AZ EURÓPAI UNIÓBAN	11
3. EGYSÉG: AZ EURÓPAI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS	17
4. EGYSÉG: EURÓPAI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS KIDOLGOZÁSA ÉS NÉPSZERŰSÍTÉSE	21
TUDÁSFELMÉRŐ KÉRDŐÍV	26
TUDÁSFELMÉRŐ KÉRDŐÍV MEGOLDÓKULCSA	28
TÁJÉKOZTATÓ AZ EURÓPAI UNIÓRÓL SZÓLÓ SZERZŐDÉSEKRŐL	29
AZ EU TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEI (VÁLOGATOTT PÉLDÁK)	32
AZ EU JOGALKOTÁSI FOLYAMATA	33

Bevezetés

A jelen oktatási modul célja, hogy bevezesse a diákokat az Európai Unióban való demokratikus részvétel témakörébe, valamint hogy felruházza őket azokkal az ismeretekkel és készségekkel, amelyek segítségével uniós polgárokként gyakorolhatják a jogaikat. A folyamat részeként a modul az európai polgári kezdeményezésre összpontosít. A modul végére a diákok jobb rálátással rendelkeznek majd arra, hogy mi a kezdeményezés célja, hogyan működik, hogyan illeszkedik be az európai uniós demokrácia szélesebb kontextusába, és hogy a kezdeményezés miként használható fel különböző változások eléréséhez.

Mi az európai polgári kezdeményezés?

Az európai polgári kezdeményezés lehetővé teszi az uniós polgároknak, hogy befolyásolják az uniós szakpolitikákat azáltal, hogy az Európai Unió napirendjére felterjesztik a számukra legfontosabb problémákat. A polgári kezdeményezés egyesíti az EU különböző országaiból származó embereket, hogy aláírásokat gyűjtsenek, és felkérjék az Európai Bizottságot, hogy jogszabályjavaslatokat nyújtson be azokon a területeken, ahol a Bizottságnak jogköre van. Ez a politikai viták elindításának az alulról felfelé irányuló módja, valamint az olyan közös problémákra való figyelemfelhívás, amely határokon átnyúlóan egyesíti az embereket. Az eszközt 2012-ben vezették be, az eredményei pedig most mutatkoznak meg, mivel az Európai Bizottság számos javaslat esetében tett már konkrét jogszabályi javaslatokat.

Miért kell a diákoknak az Európai Unióban való demokratikus részvételről tanulniuk, az európai polgári kezdeményezésre összpontosítva?

Egy egészséges és virágzó demokráciában a polgárok szabadon kifejezhetik nézeteiket. Megfelelően gyakorolhatják a szavazati jogaikat, részt vehetnek nyilvános vitákban, és ezáltal meghatározhatják a jövőjüket. Ezek a sok küzdelem árán elnyert jogok a demokrácia alapkövét képezik, és központi szerepet játszanak az Európai Unióra nézve.

A demokrácia az Európai Unió működésének egyik alapvető értéke. Ugyanakkor a demokrácia megléte nem tekinthető magától értetődőnek. Aktív módon kell gondoskodni róla; a polgároknak aktívan részt kell venniük a számukra elérhető demokratikus folyamatokban. Ennek érdekében meg kell érteniük ezeket a folyamatokat. Bár a diákok többsége tudatában van annak, hogy választásokat szerveznek az Európai Parlament tagjainak kijelölésére, fontos tudniuk azt is, hogy változásokat indíthatnak el az őket érdeklő problémák tekintetében az olyan eszközök használatával, mint például az európai polgári kezdeményezés, amely kulcsfontosságú európai uniós jogot a 2009-ben aláírt Lisszaboni Szerződés vezetett be.

Az európai polgári kezdeményezés természeténél fogva együttműködésen alapul, mivel a polgároknak nem csupán a saját országuk hasonlóan gondolkodó polgáraival kell együttműködniük, hanem más tagállamokban is támogatókat kell keresniük. Ennélfogva az európai polgári kezdeményezésről való tanulás során további ismereteket szerezhetnek az együttműködés, a szervezkedés, a meggyőzés és a kitartás témakörében is.

Mit tartalmaz az oktatási modul?

A modul négy tematikus egységből áll, amelyek különböző témakörökre összpontosítanak, kezdve az Európai Unióval kapcsolatos általános információkkal, egészen az európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatos specifikus információkig és tevékenységekig, ezek az egységek pedig a következők:

- 1) Az Európai Unió rövid ismertetése
- 2) Demokrácia az Európai Unióban
- 3) Az európai polgári kezdeményezés
- 4) Európai polgári kezdeményezés kidolgozása és népszerűsítése

A modul a következő segédanyagokat biztosítja:

- Tanári csomag a tanárnak, amely a következőket tartalmazza: utasítások az egyes leckeire vonatkozóan, megoldókulcs, kiegészítő információk és hivatkozások a további kutatáshoz.
- Tanulói csomag, amelyet a diákok tanórán és otthon egyaránt használhatnak a tanultak átismétlésére és kibővítésére; a csomag hivatkozásokat is tartalmaz, amelyek a megfelelő honlapokra mutatnak (mind elérhetőek az EU összes hivatalos nyelvén)
- PowerPoint-bemutatók az osztályteremben történő használatra, szöveg- és videóanyaggal együtt (választható).
- Videófájlokra mutató hivatkozások. A modulban használt videók mindegyike elérhető az EU-ban használt összes hivatalos nyelven.
- Egy tájékoztató, amely további információkat nyújt az Európai Unió történelméről.
- Egy tájékoztató az Európai Unió tevékenységi területeiről.
- Egy tudásfelmérő kérdőív.

Hogyan kell használni a modult a tanítás során?

A modult úgy hoztuk létre, hogy azt rugalmasan lehessen felhasználni. Bár a modult négy tematikus egységbe rendeztük, a segédanyagokat szabadon hozzáigazíthatja a tanítási kontextushoz (osztálymérethez, felszereléshez, elérhető óraszámhoz stb.). Vegye figyelembe, hogy a Lecketervben lévő további információkat tartalmazó szakaszok kizárólag referenciaként szolgálnak. A kutatási tevékenységek feladhatók házi feladatként, illetve a tanóra során is elvégezhetők, ha a rendelkezésre álló idő és berendezések ezt lehetővé teszik.

Ha csak korlátozott idő áll rendelkezésre, az alapvető információk négy lecke során átadhatók. Ha több idő áll rendelkezésre, számos olyan témakör van, amelyek tovább vizsgálhatók és részletesen megvitathatók, illetve amelyek projektmunkák alapját képezhetik. Minden egység végén található egy választható, projektalapú tevékenység.

Milyen módszertani megközelítések használatosak a modulban?

A segédanyagot úgy terveztük, hogy az számos különböző megközelítési módot alkalmazzon az oktatás/tanulás során:

- Közvetlen bemutatás
- Csoportos megbeszélés
- Csoportmunka
- Projektmunka
- Egyéni tanulás
- Kutatómunka
- Problémamegoldás
- Szerepjáték
- Filmnézés

Azonban bármilyen más megközelítést is alkalmazhat, amelyről úgy gondolja, hogy segít a diákoknak megérteni és megjegyezni az egységekben található információkat.

Terminológia

Bár arra törekedtünk, hogy minimális mennyiségű szakkifejezéseket használjunk, bizonyos koncepciókat be kellett vezetnünk, hogy beszélhessünk róluk. Az Európai Unió által használt terminológiával kapcsolatban itt kaphat további segítséget: <https://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html?locale=hu>. Itt lehetősége van kiválasztani az előnyben részesített hivatalos nyelvet.

1. EGYSÉG: Az Európai Unió rövid ismertetése

LECKETERV

CÉLOK ÉS CÉLKITŰZÉSEK:

- Az EU értékeinek azonosítása
- A schengeni térség és a belső piac bemutatása
- Az EU tevékenységi területeinek azonosítása

A DIÁKOK A KÖVETKEZŐKET TANULJÁK MEG:

- Általánosságban véve milyen hatással van az EU az életükre
- Azt, hogy az EU-nak konkrét kompetenciaterületei vannak, amelyek hatással vannak a mindennapi életükre

A DIÁKOK A KÖVETKEZŐKET GYAKOROLJÁK:

- Kutatással kapcsolatos készségek
- Az Európa weboldal használata
- Beszélgetés/információmegosztás

SZÜKSÉGES SEGÉDANYAGOK:

- 1. egység PowerPoint
- 1–3. videók

A lecke lépései

MIT TUDUNK AZ EU-RÓL?

- 1) Írja fel az „EU” szót a táblára. A diákoknak szavakat vagy rövid mondatokat kell mondaniuk, amelyeket az EU-val asszociálnak. Írja fel a szavakat a táblára, egy szófelhő formájában. Ez például a Mentimeter nevű alkalmazással is végrehajtható (választható).
- 2) Bátorítsa arra az osztályt, hogy néhány percig gondolkozzanak el azon, amilyen válaszokat adtak, például azon, hogy az általános viszonyulásuk negatív vagy pozitív? Mivel társítják a diákok az EU-t?

AZ EURÓPAI UNIÓ RÖVID BEMUTATÁSA

- 3) Játssza le az 1. videót (2. PowerPoint-dia). A videó az Európai Unió legjelentősebb eredményeit mutatja be. Kérdezze meg a diákokat, hogy felismerik-e valamelyiket/rá tudnak-e jönni, hogy miről van szó?

Példák: Szolidaritási Testületek (közösségeket segítő fiatalok); menekültek; demokrácia; szolidaritás (Charlie Hebdo); Nobel-békedíj; az Európai Unió létrehozása; Németország újraegyesítése; az Európai Gazdasági Közösség létrehozásáról szóló Római Szerződés (1957).

- 4) Magyarázza el, hogy az Európai Unió számos különböző szerződésre épül, amelyeket minden tagállamnak be kell tartania. Ezek határozzák meg az érintett tagállamok által támogatott célkitűzéseket és értékeket, valamint az Európai Unió tevékenységének hatáskörét. Kérje meg a diákokat, hogy tekintsék meg a **Tanulói csomag** 26. oldalát. Ez hasznos lesz a diákok házi feladata szempontjából, vagy akár egy különálló beszélgetés témaként is felhasználható.

AZ EU ÉRTÉKEI

5) Játssza le a 2. videót (3. PowerPoint-dia). A videó az Európai Unió hat értékét mutatja be.

„Az Unió az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”

A Lisszaboni Szerződés 2. cikke

- 6) Jelenítse meg a 4. PowerPoint-diát. Ha nem használ PowerPointot, kérje meg a diákokat, hogy tekintsék meg a **Tanulói csomag** 1. oldalát.
- 7) Magyarázza el, hogy az EU hat alapvető értékre épül, amelyek az összes EU-szakpolitika és -intézkedés alapját képezik.
- 8) Ehhez használja a PowerPoint-bemutatón megjelenő hat értéket, vagy írja fel a következő szavakat a táblára:
- a) Emberi méltóság
 - b) Szabadság
 - c) Demokrácia
 - d) Egyenlőség
 - e) Jogállamiság
 - f) Emberi jogok

Kérje meg a diákokat, hogy tekintsék meg a **Tanulói csomag** 1. oldalát. Ezt követően ossza fel a diákokat kis csoportokra. Kérje meg a csoportokat, hogy rangsorolják az egyes értékeket aszerint, hogy az mennyire fontos számukra. Emellett érvelniük kell a véleményük mellett, és meg kell határozniuk az értéket. Segítségképpen használja az alábbi leírásokat. Vegye figyelembe, hogy nincs egyetlen, úgynevezett „helyes” sorrend.

AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPVETŐ ÉRTÉKEI

EMBERI MÉLTÓSÁG

Az emberi méltóság fogalma az a meggyőződés, miszerint minden ember egyedi értékkel rendelkezik, ami pusztán emberi mivolta miatt megilleti őt. Ez független az adott személy társadalmi osztályától, faji hovatartozásától, nemi identitásától, vallásától, képességeitől és minden más tényezőtől, a pusztán emberi mivoltán kívül.

Az emberi méltóság igazolja az emberi jogokat. Ha az embereket különböző csoportokba osztjuk és olyan jellemzők alapján tulajdonítunk nekik értékeket, mint például a társadalmi osztály, a nemi identitás, a vallás stb., ezzel egy olyan egyenlőtlen társadalmat hozunk létre, ahol a diszkrimináció hatalmas méreteket ölthet. Azok az emberek, akikhez nagyobb értéket rendelünk hozzá, kedvezményes elbánásban részesülnek. Azon személyek esetében, akik nem illenek bele a privilegiált kategóriákba, fennáll a kizorítottság vagy az elnyomás kockázata.

SZABADSÁG

A szabad mozgáshoz való jog lehetővé teszi a polgároknak, hogy szabadon mozogjanak és tartózkodjanak az Európai Unión belül. Az Európai Unió Alapjogi Chartája védelmet biztosít az olyan egyéni szabadságoknak, mint például a magánélethez való jog, a gondolatszabadság, a vallásszabadság, a gyülekezési szabadság, a kifejezési szabadság és az információhoz való jog.

DEMOKRÁCIA

Az Európai Unió képviseleti és részvételi demokráciára alapulva működik. Uniós polgárnak lenni azt jelenti, hogy az adott személyt politikai jogok illetik meg. Minden nagykorú uniós polgárnak joga van jelöltként indulni a választásokon, és részt vehet az európai parlamenti választásokon is. Az uniós polgároknak joguk van jelöltként indulni a választásokon, valamint szavazni a lakóhely szerinti országukban vagy a származási országukban. Ezenkívül a polgárok az európai polgári kezdeményezéshez hasonló eszközök segítségével közvetlenül is befolyásolhatják az Európai Unió szakpolitikáit.

EGYENLŐSÉG

Az egyenlőség azt jelenti, hogy a törvény előtt minden polgárt egyenlőnek kell tekinteni. A nők és a férfiak közötti egyenlőség elve az európai szakpolitikák alapját képezi, valamint alapvető szerepet játszik az európai integrációban. Minden területre érvényes. Az egyenlő munkáért egyenlő bért elv az 1957-es Római Szerződés részét képezi.

JOGÁLLAMISÁG

Az Európai Unió a jogállamiság elvén alapul. Az Európai Unió összes tevékenysége szerződéseken alapul, amelyeket az Európai Unió országai önkéntesen vagy demokratikus módon fogadtak el. A jogot és az igazságszolgáltatást egy független igazságszolgáltatási szerv biztosítja. Az Európai Unió országai a végső joghatóságot az Európai Unió Bíróságára ruházták át, amely szervezet döntéseit mindenkinek tiszteletben kell tartania.

EMBERI JOGOK

Az emberi jogok védelméről az Európai Unió Alapjogi Chartája gondoskodik. Ez a következő jogokra terjed ki: a nem, a faji vagy az etnikai származáson, a valláson vagy a meggyőződésen, a fogyatékosságon, az életkoron vagy a szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetéstől való mentességhez való jog, a személyes adatok védelméhez való jog, valamint az igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréshez való jog.

- 9) Ezt követően a csoportoknak meg kell osztaniuk a többi diákkal, hogy milyen döntésre jutottak, majd érvelniük is kell a döntésük mellett. Kérje meg a csoportokat, hogy röviden mutassák be az ötleteiket, majd hagyjon néhány percet csoportos megbeszélésre.

A SCHENGENI TÉRSÉG

- 10) Kérdezze meg a diákokat, hogy az Európai Unió mely tagállamait látogatták már meg (ha van ilyen), majd kérdezze meg, hogy valamelyikük látogatott-e már meg az Európai Unión kívüli országokat. Kérje meg a diákokat, hogy hasonlítsák össze a tapasztalataikat. Bátorítsa arra a diákokat, hogy a következő szempontok szerint gondolkodjanak: a határátlépés milyensége, a tartózkodás időtartama, vízumkötelezettség stb.

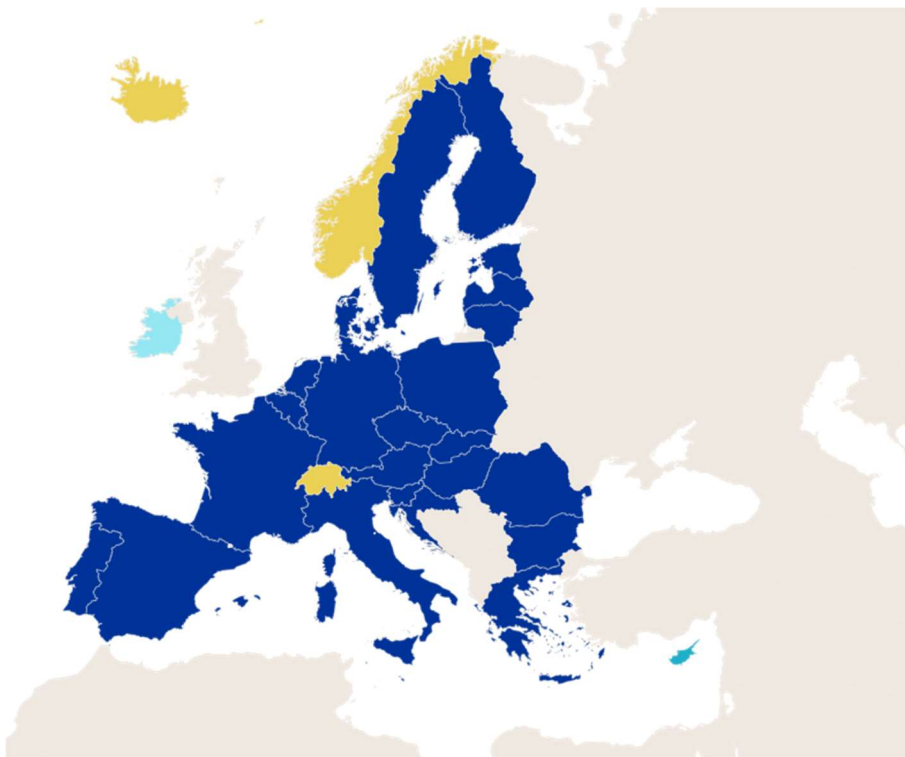
A határok nélküli schengeni térség szabad mozgást tesz lehetővé több mint 400 millió uniós polgárnak, valamint az EU-ban élő harmadik országbeli állampolgároknak vagy az EU-t turistaként meglátogató személyeknek, a cserediákoknak vagy az üzleti célból utazóknak (mindenkinek, aki jogosan tartózkodik az EU-ban).

- 11) Jelenítse meg az **5. PowerPoint-diát**. Ha nem használ PowerPointot, írja fel a „schengeni térség” szöveget a táblára.

- 12) Kérje meg a diákokat, hogy írják le az általuk ismert összes schengeni országot a **Tanulói csomag** 2. oldalára. Ezt követően jelenítse meg a **6. PowerPoint-diát**. Ha nem használ PowerPointot, olvassa fel a válaszokat a tájékoztató mezőből.

■ A schengeni szabályokat teljeskörűen alkalmazó uniós tagállam
 ■ A schengeni szabályokat nem teljeskörűen alkalmazó uniós tagállam
 ■ Olyan uniós tagállam, amely úton van a schengeni szabályok teljes körű alkalmazása felé
 ■ A schengeni szabályokat teljeskörűen alkalmazó nem uniós állam

© Európai Unió, 2025.

A schengeni térség tagállamai (2025. június):

Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehország, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Izland, Lengyelország, Lettország, Liechtenstein, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Málta, Németország, Norvégia, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svájc, Svédország, Szlovákia és Szlovénia.

Ciprus még mindig (2025. június) tagjelölt. Írország kilépett a megállapodásból.

https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/schengen-area_hu

A BELSŐ PIAC ÉS A VÁMUNIÓ

13) Játssza le a 3. videót (**7. PowerPoint-dia**). A videó magyarázatot nyújt a belső piac jelentette előnyökről.

14) Jelenítse meg a **8. PowerPoint-diát** vagy írja fel a táblára a következő szavakat: áruk, tőke, szolgáltatások, emberek. Magyarázza el, hogy a felsorolt dolgok szabadon mozognak a belső piacon belül.

15) Ossa fel a diákokat négy csoportra, majd mindegyik csoporthoz rendeljen hozzá egy-egy szabad jogot. Adjon néhány percet a csoportoknak, hogy gondolják át ezeknek a szabad jogoknak az előnyeit a) egy vállalkozás és b) az uniós polgárok szempontjából. Kérje meg őket, hogy gondolkodjanak el azon, nekik személyesen milyen előnyük származott ezekből.

Az áruk szabad mozgása

Az áruk szabad mozgása azt jelenti, hogy a tagállamok között nincsenek érvényben vámok és mennyiségi korlátozások. Ez azt jelenti, hogy a beszállítók szabadon értékesíthetik az áruikat EU-szerte, korlátozások nélkül, ami lehetővé teszi számukra, hogy bővítsék vállalkozásukat. A fogyasztók szabadon vásárolhatnak az Európai Unió teljes területéről, és megkereshetik a számukra legmegfelelőbb ajánlatot.

Az Európai Unióban történő szabványosítás azt jelenti, hogy a fogyasztók biztosak lehetnek abban, hogy bármely tagállamból is vásárolnak egy terméket, az megfelel bizonyos minimális követelményeknek, például a teljesítmény és a biztonság szempontjából. Ezenkívül a fogyasztók jogai is védve vannak, bárhol is vásárolnak az Európai Unión belül.

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/en/sheet/38/free-movement-of-goods>

A tőke szabad mozgása

A tőke szabad mozgása számos külföldi tevékenységet tesz lehetővé a polgároknak: bankszámlák nyitása, részvények vásárlása külföldi vállalatokban, a legjobb megtérülési lehetőségekbe való befektetés és ingatlanvásárlás.

Az európai részvénytársaságok befektethetnek más európai részvénytársaságokba és azok tulajdonosai is lehetnek, valamint aktívan részt vehetnek azok irányításában. Ugyanakkor pénzt is gyűjthetnek, például hiteleket, ahol számukra a legolcsóbb.

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-markets/capital-movements_hu

A szolgáltatások szabad mozgása

A szakemberek és a vállalatok bárhol nyújthatnak szolgáltatásokat az Európai Unión belül, átmeneti és állandó jelleggel egyaránt. Annak érdekében, hogy ez megvalósulhasson, az Európai Unió azon dolgozik, hogy a szakképesítések elismerése zökkenőmentesen történjen az Európai Unión belül.

Például a szolgáltatásokra vonatkozó kormányzati közbeszerzéseket (néhány kivétellel) a teljes Európai Unióban népszerűsítik, hogy ezáltal az Európai Unió bármely vállalata/konzorciuma ajánlatot nyújthasson be. Ez nagyobb bevételt tesz lehetővé a vállalatok számára, valamint a kormányzatoknak lehetővé teszi, hogy nagyobb választékból válasszák ki a legjobb ajánlatot.

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/40/freedom-of-establishment-and-freedom-to-provide-services>

A személyek szabad mozgása

Az uniós polgároknak joguk van ahhoz, hogy bármely európai uniós országba átköltözzenek élni, dolgozni, tanulni, munkát keresni vagy nyugdíjba vonulni. Akár három hónapot is tartózkodhatnak egy másik uniós országban anélkül, hogy regisztrálnák magukat, azonban előfordulhat, hogy be kell jelenteniük az ott-tartózkodásukat. Csupán arra van szükség, hogy rendelkezzenek érvényes nemzeti személyazonossági igazolvánnyal vagy útlevéllel. Ha három hónapnál tovább tartózkodnak az adott országban, be kell jelenteniük az ott-tartózkodásukat. A munkavállalók szabad mozgása magában foglalja az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés megszüntetését a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében. Ezenkívül a cikk azt is kimondja, hogy az uniós munkavállalónak joga van elfogadni egy adott állásajánlatot, szabadon mozogni az országon belül, az adott országban tartózkodni a munkavállalás céljából és bizonyos feltételek mellett azt követően is az országban maradni.

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/residence-rights/index_hu.htm#eu-citizen

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/41/free-movement-of-workers>

TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEK

- 16) Jelenítse meg a **9. PowerPoint-diát**, vagy kérje meg a diákokat, hogy tekintsék meg a **Tanulói csomag** 30. oldalán található tájékoztatót.

Az Európai Unió csak azokon a területeken hozhat intézkedéseket, amelyeken erre a tagállamok az uniós szerződésekben felhatalmazták.

- 17) Kérje meg a diákokat, hogy a **Tanulói csomag** 3. oldalán válaszoljanak arra, hogy a következők mely tevékenységi területekhez tartoznak:

1. Új laptop vásárlásakor a vásárlót legalább két éves garancia illeti meg. (Fogyasztóvédelem)
2. Ha a repülőjárat sok időt késik vagy visszamondják azt, az utasok kártérítésben részesülnek. (Közlekedés)
3. Az egyik uniós országban szerzett képesítést a többi uniós ország is elfogadja. (Belső piac)
4. A teljes munkaidőben dolgozó munkavállalókat évente minimum 20 szabadnap illeti meg. (Foglalkoztatás és szociális ügyek)
5. A halászok által kifogható tőkehal maximális megengedett mennyisége. (Halászat)
6. Az az energiamennyiség (gáz/elektromos energia), amelynek megújuló energiaforrásból kell származnia, például nap- vagy szélenergiából. (Energia)
7. A levegőben jelen lévő finomrészcskék maximális megengedett mennyisége. (Környezet).

A szerződésekben van lefektetve, hogy az egyes szakpolitikai területeken ki hozhat jogszabályokat: az EU, a tagállamok vagy az EU és a tagállamok közösen. Magyarázza el, hogy az Európai Unió különböző [szintű hatáskörökkel](#) rendelkezik:

Az Európai Unió három hatáskörrel rendelkezik (**9. PowerPoint-dia**):

- a) Kizárólagos hatáskörnek nevezzük azokat a területeket, amelyeken csak az EU hozhat jogszabályokat, a tagállamok szerepe pedig csak a végrehajtásra korlátozódik. (pl. vámunió, az egységes piacra vonatkozó versenyszabályok, az euróövezet országaira vonatkozó monetáris politika)
- b) Megosztott hatáskörnek nevezzük azokat a területeket, ahol a tagállamok jogszabályokat hozhatnak létre és vezethetnek be, ha az Európai Unió ezt még nem tette meg. (pl. mezőgazdaság, halászat, környezetvédelem, fogyasztóvédelem, közlekedéspolitika, energiapolitika stb.)
- c) Támogató hatáskörnek nevezzük azokat a területeket, ahol az Európai Unió intézkedéseket fogad el a tagállamok szakpolitikáinak támogatása vagy kiegészítése céljából. (pl. a népegészségügy védelme és javítása, iparpolitika, kultúra, turizmus, oktatás, szakképzés, ifjúságügy és sport, polgári védelem, közigazgatási együttműködés) (**10. PowerPoint-dia**)

<https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/division-of-competences-within-the-european-union.html>

A LECKE BEFEJEZÉSE

- 18) Gondoskodjon arról, hogy a diákok megértsék, hogy mit kell tenniük a **Tanulói csomag** 5–7. oldalain található házi feladatuk során.

- 19) A lecke befejezéséhez kérje meg a diákokat, hogy gondolkodjanak el, majd röviden beszéljék meg azokat az információkat, amelyeket a lecke során hallottak először.

VÁLASZTHATÓ TEVÉKENYSÉG

A következő leckéhez kérje meg a diákokat, hogy jegyezzék fel azokat a dolgokat, amelyekkel a mindennapi életükben találkozhatnak, és amelyekre az uniós jogszabályok hatással vannak. A diákok a következő egység elején osztják meg egymással a feljegyzett információkat.

Megoldókulcs: 1. lecke, Leckeáttekintés

Feladat: 1) 1b, 2d, 3c, 4a, 5e

Feladat: 2) I. b, II. e, III. c, IV. d, V. a

Feladat: 3) Diákok válaszai:

[méltóság](#), [szabadság](#), [demokrácia](#), [egyenlőség](#), [jogállamiság](#), [emberi jogok](#).

Feladat: 4)

- a) F (Svájc, Liechtenstein, Norvégia és Izland)
- b) T
- c) F (Továbbra is szüksége lesz személyazonosító igazolványra a reptereken, a szállodába való bejelentkezéskor stb. Számos ország azt is megköveteli, hogy az emberek tartsanak maguknál valamilyen személyazonosító okmányt)
- d) F (Bulgária és Románia 2025 januárja óta teljes jogú schengeni tagok)
- e) F (Spanyolország és Franciaország között szintén nincs bevándorlással kapcsolatos ellenőrzés. De még ha egy nem uniós országon keresztül is mentek volna Franciaországba, a barátoknak akkor is lenne Schengen-vízuma, amely érvényes Franciaországban).

Feladat: 5)

- a) Tőke/emberek
- b) Szolgáltatások/tőke
- c) Áruk/tőke
- d) Áruk/tőke
- e) Emberek

Feladat: 6) A diákok válaszai.

Feladat: 7)

- a) Megosztott
- b) Támogató
- c) Kizárólagos

2. EGYSEG: Demokrácia az Európai Unióban

LECKETERV

CÉLOK ÉS CÉLKITŰZÉSEK:

- Ismertetni a részvételi demokrácia fogalmát
- Ismertetni az Európai Unió fő jogalkotó szerveit
- Elmagyarázni az uniós jogszabályok megalkotásának folyamatát
- Ismertetni az európai polgári kezdeményezést

A DIÁKOK A KÖVETKEZŐKET TANULJÁK MEG:

- Az Európai Unió fő intézményei
- Az Európai Unió jogalkotási folyamata
- Hogyan tudják befolyásolni az Európai Unió szakpolitikáit

A DIÁKOK A KÖVETKEZŐKET GYAKOROLJÁK:

- Kutatással kapcsolatos készségek
- Az Europa weboldal használata
- Beszélgetés/információmegosztás

SZÜKSÉGES SEGÉDANYAGOK:

- 2. egység PowerPoint
- 4–6. videó

A lecke lépései

- 1) Ellenőrizze a korábbi lecke során feladott házi feladatokat, beleértve a választható tevékenységet is, ha elvégezték azt.

BEVEZETÉS

- 2) Írja fel a „Demokrácia” szót a táblára. Kérdezze meg a diákokat, hogy mit értenek a kifejezés alatt. Adjon időt a diákoknak, hogy átbeszéljék a saját országuk demokratikus intézményeivel kapcsolatos ismereteiket.

- 3) Jelenítse meg a **2. PowerPoint-diát**. Magyarázza el, hogy a mai lecke során két különböző típusú demokráciáról fog beszélni: a képviseleti demokráciáról és a részvételi demokráciáról.

A **képviseleti demokrácia** olyan kormányzati forma, amelyben az emberek **megválasztják** a képviselőiket (pl. a parlament tagjait), akiket **felhatalmaznak** arra, hogy a nevükben jogszabályjavaslatokat tegyenek és vezessenek be.

A **részvételi demokrácia** olyan mechanizmusokra utal, amelyek keretében a polgárok **részt vesznek a nyilvános döntéshozatali** folyamatokban, ezáltal kiegészítve a képviseleti demokráciát.

AZ EURÓPAI UNIÓ DÖNTÉSHOZATALI SZERVEI

- 4) Jelenítse meg a **3. PowerPoint-diát**. Magyarázza el, hogy az Európai Unióban három intézmény felel a jogszabályi javaslatok létrehozásáért és végrehajtásáért: ezek az Európai Bizottság, Az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa.

5) Jelenítse meg a **4. PowerPoint-diát**. Mutassa be az Európai Bizottságot.

Milyen feladatokat lát el a Bizottság?

Jogszabályjavaslatokat dolgoz ki

A Bizottság az egyedüli uniós intézmény, amely uniós jogszabályjavaslatokat terjeszt elfogadás céljából az Európai Parlament és a Tanács elé; a javaslatok:

- arra irányulnak, hogy védelmezzék az Európai Unió és az uniós polgárok érdekeit olyan kérdésekben, melyeket nem lehet hatékonyan kezelni tagállami szinten
- szakmailag megfelelően elő vannak készítve, mivel kidolgozásuk során a Bizottság szakértőkkel és a lakossággal is konzultál.

Végrehajtja az EU szakpolitikáit és elosztja az uniós forrásokat

- a Tanáccsal és a Parlamenttel közösen meghatározza az EU kiadási prioritásait
- kidolgozza az EU éves költségvetését, melynek jóváhagyásáról a Parlament és a Tanács dönt
- felügyeli az uniós források elköltését; a Bizottság ez irányú tevékenységét a Számvevőszék ellenőrzi

Érvényt szerez az uniós jogszabályoknak

- Az Európai Unió Bíróságával közösen gondoskodik arról, hogy az EU jogszabályait mindegyik uniós ország megfelelően alkalmazza

Képviseli az Európai Uniót a nemzetközi szinten

- az uniós országok nevében eljárva részt vesz a nemzetközi szervezetek munkájában, különösen a kereskedelempolitika és a humanitárius segítségnyújtás területén
- nemzetközi megállapodások megkötésére irányuló tárgyalásokat folytat az EU képviseletében

Összetétel

Az intézmény politikai vezetéséről a biztosok testülete gondoskodik, melyet tagállamonként egy, összesen tehát 27 biztos alkot; a testület vezetője, a Bizottság elnöke dönt arról, hogy melyik biztos melyik szakpolitikai területért legyen felelős. Az európai bizottsági elnöki posztra az Európai Tanácsban üléselő állam- és kormányfők állítanak jelöltet az európai parlamenti választások eredményének figyelembevételével. Ezt követően az Európai Parlament jóváhagyja az adott személy kijelölését. A többi tagot a saját országa nevezi ki, majd részt kell venniük egy jóváhagyási eljárásban, amelyben részt vesz az új elnök, valamint az Európai Parlament és az Európai Tanács is.

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/european-commission_hu

6) Jelenítse meg az **5. PowerPoint-diát**. Ismertesse az Európai Unió Tanácsát.

Milyen feladatokat lát el az Európai Unió Tanácsa?

Az uniós jogszabályok megvitatása és elfogadása

A Tanács az EU egyik fő döntéshozó szerve.

Az Európai Parlamenttel (legtöbb esetben) közösen vitatja meg és fogadja el a jogalkotási aktusokat. Az egyes tagállamok nemzeti kormányának minisztereiből áll.

A tagállami szakpolitikák koordinálása

A Tanács feladata a tagállami szakpolitikák koordinálása egyes meghatározott területeken, úgymint:

- gazdaság- és költségvetési politika
- oktatás, kultúra, ifjúság és sport
- foglalkoztatáspolitikai

Az EU közös kül- és biztonságpolitikájának alakítása

A Tanács az Európai Tanács által adott iránymutatások alapján meghatározza és végrehajtja az EU közös kül- és biztonságpolitikáját. Idetartoznak az uniós fejlesztési és humanitárius támogatások, valamint a védelem és a kereskedelem területe is.

Nemzetközi megállapodások megkötése

A Tanács ad megbízást a Bizottságnak arra, hogy az EU nevében tárgyalásokat folytasson az EU, valamint nem uniós országok vagy nemzetközi szervezetek közötti megállapodásokról. A tárgyalások lezárultával a Tanács határoz a megállapodások aláírásáról és megkötéséről.

Az Unió költségvetésének elfogadása

A Tanács az Európai Parlamenttel együtt fogadja el az EU költségvetését.

A költségvetési időszak egy naptári évet ölel fel. A költségvetést általában decemberben fogadják el, és az a következő év január 1-jén lép hatályba.

<https://www.consilium.europa.eu/hu/council-eu/>

7) Játssza le a 4. videót (**6. PowerPoint-dia**) az európai uniós választásokról. Kérdezze meg a diákokat, hogy tudják-e, hogy kik a helyi európai parlamenti képviselőik. Mikor voltak utoljára választások? Mikor lesznek a következő választások? Mit gondolnak, fontos részt venni a választásokon? Miért fontos/miért nem fontos?

8) Jelenítse meg a **7. PowerPoint-diát**. Ismertesse az Európai Parlamentet.

Milyen feladatokat lát el az Európai Parlament?

Jogalkotás

- Uniós jogszabályokat fogad el az Európai Unió Tanácsával együtt, az Európai Bizottság által előterjesztett javaslatok alapján
- Nemzetközi megállapodások elfogadásáról határoz
- Dönt az Európai Unió bővítéséről
- Ellenőrzi a Bizottság munkaprogramját, és jogszabályjavaslatok előterjesztésére kéri fel az intézményt

Felügyelet

- Demokratikus ellenőrzést gyakorol az összes uniós intézmény felett [itt használjon egyszerű kifejezéseket, hogy a diákok jobban megértsék a mondanivalót]
- Megválasztja a Bizottság elnökét, és jóváhagyja a biztosi testületet. Bizalmatlansági indítványt fogadhat el a Bizottsággal szemben, lemondásra kötelezve a testületet
- Mentessítést ad a Bizottságnak, azaz elfogadja a Bizottság zárszámadását az EU-költségvetés előző évi végrehajtásáról
- Kivizsgálja az uniós polgárok által benyújtott petíciókat, és egyéb vizsgálatokat indít
- A monetáris politika témájában megbeszéléseket folytat az Európai Központi Bankkal
- Kérdéseket intéz a Bizottsághoz és a Tanácshoz
- Választási megfigyelést végez

Költségvetés előkészítése

- A Tanáccsal együtt kialakítja az uniós költségvetést
- Jóváhagyja az EU hosszú távra szóló költségvetését, az ún. többéves pénzügyi keretet

Összetétel

A választásokat 5 évente tartják. Az egyes uniós tagállamok nagyjából a népességük arányában részesülnek az európai parlamenti mandátumokból: egyik országnak sem lehet 6-nál kevesebb, illetve 96-nál több képviselője, a képviselők összlétszáma pedig nem haladhatja meg a 750 főt (képviselő plusz az elnök). A 2024–2029-es ciklusban az EP-képviselők száma 719, plusz az elnök. A képviselők politikai hovatartozásuk, nem pedig állampolgárság szerint alkotnak csoportokat.

A Parlamentet az elnök képviseli a többi uniós intézmény és a külvilág felé, és az elnök mondja ki az utolsó szót az uniós költségvetés jóváhagyása során.

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/european-parliament_hu

A JOGALKOTÁSI FOLYAMAT

9) Kérdezze meg a diákokat, hogy miként hagyják jóvá a jogszabályokat az országukban. Ha szükséges, magyarázzák meg a folyamatot.

10) Játssza le az 5. videót (**8. PowerPoint-dia**), amely ismerteti, hogy miként hagyják jóvá a jogszabályokat az Európai Unióban. Magyarázza el, hogy az Európai Unió döntéshozatali folyamata garantálja, hogy figyelembe veszik az összes érintett fél véleményét: az Európai Unió mint intézmény, az egyes tagállamok és az adott tagállamok polgárainak véleményét is.

11) Jelenítse meg a **9. PowerPoint-diát**. A folyamatábra segítségével ellenőrizze, hogy a diákok megértették-e a döntéshozatali folyamat alapvető jellemzőit.

A jogalkotási folyamat

Ne feledje: ez csupán egy leegyszerűsített magyarázat.

1. Az Európai Bizottság saját kezdeményezésére alkot jogszabályokat és szakpolitikákat. Ezt ugyanakkor a következő intézmények kérésére is végrehajthatja:
 - Európai Tanács (az egyes uniós tagállamok állam- és kormányfői)
 - Európai Unió Tanácsa (az egyes uniós tagállamok kormányminiszterei)
 - Európai Parlament (az uniós polgárok által közvetlen megválasztva)
 - Az uniós polgárok, egy sikeres [európai polgári kezdeményezést](#) követően
2. A Bizottság konzultál az érdekelt felekkel és a polgárokkal, majd elküldi a javaslatát az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának.
3. Ezt követik esetlegesen a módosítások/a módosítások elutasítása.
4. Ha az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa egyetértésre jut, elfogadják a javaslatot.

Bizonyos jogi aktusok (rendeletek és határozatok) a hatályba lépésük napján automatikusan kötelező érvényűvé válnak az EU-ban. Másokat (irányelveket) az uniós országoknak kell beépíteniük a nemzeti jogukba. A Bizottság nyomon követi, hogy az uniós jogszabályokat megfelelően és időben alkalmazzák-e, ellenkező esetben pedig végrehajtja a szükséges intézkedéseket. A Bizottságot ezen szerepénél fogva a „szerződés őrének” is nevezik.

https://commission.europa.eu/law/law-making-process_hu

<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/hu/powers-and-procedures/legislative-powers>

AZ EURÓPAI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS BEMUTATÁSA

- 12) Játssza le a 6. videót (**10. PowerPoint-dia**), amely ismerteti az európai polgári kezdeményezést. Magyarázza el a diákoknak, hogy az európai polgári kezdeményezés által a hétköznapi polgárok is befolyásolhatják az uniós szakpolitikákat – mivel ez egyfajta részvételi demokrácia.

Ha további információra van szüksége az európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatban, használja az alábbi hivatkozást (az információk az Európai Unió összes nyelvén rendelkezésre állnak):

<https://citizens-initiative.europa.eu/hu>

A LECKE BEFEJEZÉSE

- 13) Ellenőrizze, hogy a diákok megértették-e, hogy mit kell tenniük a következő leckéig a **Tanulói csomag** 13–15. oldalának megfelelően.

- 14) Mielőtt befejezné a tanórát, kérje meg a diákokat, hogy alkossanak párokat, és fogalmazzanak meg három kérdést a leckével kapcsolatban, amit feltehetnek a párjuknak. Ezt követően tegyék fel egymásnak a kérdéseket, és válaszolják is meg őket.

VÁLASZTHATÓ TEVÉKENYSÉG

A diákok létrehozhatnak egy rövid kérdőívet a diáktársaiknak, amelyben azt mérik fel, hogy a társaik mit tudnak az Európai Unió működéséről, valamint arról, hogy milyen felelősségei vannak az Európai Uniónak. A tanóra során kielemezhetik és megbeszélhetik az eredményeket.

Megoldókulcs: 2. lecke, Leckeáttekintés

Feladat: 1) a. Cm Cn b. P c. Cm d. Cn e. P Cn f. Cm g. P h. P Cn

Feladat: 2) a. 3 b. 1 c. 4 d. 6 e. 2 f. 5

Feladat: 3) a. H (csak a Bizottság) b. H (a Parlament és a Tanács) c. I d. I e. H (csak azokon a tevékenységi területeken, amelyekben érintett)

3. EGYSÉG: Az európai polgári kezdeményezés

LECKETERV

CÉLOK ÉS CÉLKITŰZÉSEK:

- Ismertesse az európai polgári kezdeményezést
- Arra bátorítani a diákokat, hogy gondoljanak olyan témákra, amelyek fontosak számukra és amelyek relevánsak lehetnek uniós szinten

A DIÁKOK A KÖVETKEZŐKET TANULJÁK MEG:

- Mi az európai polgári kezdeményezés
- Az európai polgári kezdeményezés végrehajtásának szabályai
- Mi szükséges egy sikeres kampányhoz

A DIÁKOK A KÖVETKEZŐKET GYAKOROLJÁK:

- Tervezés
- Együttműködés csapatként
- Csoportos ötletelés
- Az ECI és az Európa weboldalakon való navigálás

SZÜKSÉGES SEGÉDANYAGOK:

- 3. egység PowerPoint
- 6–7. videók

A lecke lépései

- 1) Ellenőrizze a korábbi lecke során feladott házi feladatokat, beleértve a választható tevékenységet is, ha elvégezték.
- 2) A diákok fel kell legyenek készülve a következő kérdések megválaszolására:
 - a) Mekkora figyelmet fordítasz az Európai Unió működésére? Követed az EU-t a közösségi médiában/hírekben?
 - b) Mit gondolsz, az Európai Unió döntéshozatali folyamata demokratikusnak mondható?
 - c) Hogyan lehetne még demokratikusabbá tenni az Európai Uniót?

Hagyjon időt a beszélgetésre és további ismereteket szerezni a választható tevékenységből, ha azt elvégezték.

EURÓPAI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS – A LÉPÉSEK

- 3) Kérje meg a diákokat, hogy csukják be a **Tanulói csomagot**, majd kérdezze meg, hogy mire emlékeznek az európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatban a korábbi leckéből. Ezt követően játssza le újra a 6. videót (**2. PowerPoint-dia**).

Fő lépések

1. Keress hat másik embert hat másik uniós országból, akik jogosultak szavazni az európai parlamenti választásokon, és alkoss velük egy csoportot.
2. Határozd meg a célját, és kérd fel a Bizottságot, hogy vegye nyilvántartásba a kezdeményezést.
3. Ha elfogadják a kezdeményezést, azt közzéteszik az európai polgári kezdeményezés weboldalán.
4. Gyűjts össze legalább egymillió aláírást legalább hét uniós országból 12 hónapon belül (online vagy nyomtatott formában).
5. Ellenőriztesd a támogató nyilatkozatokat a nemzeti hatóságokkal.
6. Nyújtsd be a kezdeményezését a Bizottságnak.
7. Találkozz a Bizottság képviselőivel.
8. Nyilvános meghallgatáson való részvétel az Európai Parlamentben.
9. Az Európai Bizottság válasza.
10. További intézkedések a Bizottság részéről a javasolt intézkedésekkel kapcsolatban, ha alkalmazandó.

További részletek itt találhatók: <https://citizens-initiative.europa.eu/hu>

- 4) Kérdezze meg, hogy milyen lépéseket kell követni egy kezdeményezés létrehozásához. Hagyjon időt a válaszokra, majd jelenítse meg a **3. PowerPoint-diát**, vagy kérje meg a diákokat, hogy nyissák ki a **Tanulói csomagot** a 16. oldalra.

MITŐL LESZ SIKERES EGY EURÓPAI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS?

- 5) A házi feladatuk során a diákoknak a következőket kellett előkészíteniük:
Látogass el az <https://citizens-initiative.europa.eu/hu> weboldalra. Keress egy olyan kezdeményezést, amelyet szívesen támogatnál. A következő tanóráig gondolkodj el rajta, hogy miért támogatnád az adott kezdeményezést? Kérje meg a diákokat (vagy válasszon ki néhányat), hogy osszák meg a válaszaikat a többiekkel.
- 6) Kérdezze meg a diákokat, hogy támogatnák-e az említett kezdeményezéseket? Van olyan, amelyet nem támogatnának? Miért?
- 7) Kérdezze meg a diákokat, hogy mitől lesz sikeres egy európai polgári kezdeményezés. Kérje meg a diákokat, hogy gondolkodjanak el azon, hogy általánosságban véve milyen jellemzői vannak egy sikeres európai polgári kezdeményezésnek

Lehetséges válaszok:

- Olyan valaminek kell lennie, ami hatással van a legtöbb uniós országra, vagy ami problémát jelent a legtöbb uniós országban.
- Széleskörű vonzerővel kell rendelkeznie.
- Olyan valaminek kell lennie, amit jogszabályba lehet foglalni (vagyis például nem egy erkölcsi kérdés).
- Konkrét intézkedéseket kell kérvényezni (nem csupán annyit, hogy „tenni kell valamit”).
- Konkrét kapcsolatnak kell lennie aközött, amit a Bizottságtól kérnek, és ami megoldást jelenthet a problémára.

8) Játssza le a 7. videót (**4. PowerPoint-dia**).

9) Jelenítse meg az **5. PowerPoint-diát**, vagy kérje meg a diákokat, hogy tekintsék meg a **Tanulói csomag** 30. oldalát. Ossza fel a diákokat három-négy fős csoportokra. Magyarázza el, hogy a kezdeményezéseknek az Európai Unió valamely tevékenységi területéhez kell tartozniuk annak érdekében, hogy a Bizottság jogszabályjavaslatot nyújthasson be. Kérje meg a csoportokat, hogy találjanak ki egy-egy olyan kezdeményezést, amely megfelelne valamely tevékenységi területnek. Hagyjon időt a megbeszélésre, majd hagyjon időt a visszajelzésekre.

Példák az Európai Unió tevékenységi területeire: egészségügy, élelmiszer-biztonság, energiapolitika, fogyasztóvédelem, humanitárius segítségnyújtás, ifjúságügy és sport, környezetvédelem és éghajlat-politika, közlekedés, kultúra és média, megkülönböztetésmentesség, mezőgazdaság és állatvédelem, oktatás.

További információ:

https://citizens-initiative.europa.eu/faq-eu-competences-and-commission-powers_hu

Ha biztos szeretne lenni abban, hogy a Bizottság benyújthat-e jogszabályjavaslatot, keresse a konkrét említéseket az Európai Unió működéséről szóló szerződésben, például itt:

AZ EURÓPAI UNIÓ MŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ SZERZŐDÉS EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALT VÁLTOZATA

HARMADIK RÉSZ AZ UNIÓ BELSŐ POLITIKÁI ÉS TEVÉKENYSÉGEI

XX. CÍM

KÖRNYEZET

192. cikk

(az EKSz. korábbi 175. cikke)

(1) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően határoz arról, hogy az Uniónak milyen lépéseket kell tennie a 191. cikkben említett célok elérése érdekében.

[EUR-Lex – 12012E192 – HU – EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

12008E078

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata - HARMADIK RÉSZ: AZ UNIÓ BELSŐ POLITIKÁI ÉS TEVÉKENYSÉGEI - V. CÍM: A SZABADSÁGON, A BIZTONSÁGON ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉN ALAPULÓ TÉRSÉG - 2. fejezet: A határok ellenőrzésével, a menekültüggyel és a bevándorlással kapcsolatos politikák - 78. cikk (az EKSz. korábbi 63. cikkének 1. és 2. pontja és a 64. cikkének (2) bekezdése)

Hivatalos Lap 115 , 09/05/2008 o. 0076 - 0077

78. cikk

(az EKSz. korábbi 63. cikkének 1. és 2. pontja és a 64. cikkének (2) bekezdése)

(3) Ha egy vagy több tagállam olyan szükségállapottal szembesül, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása jellemez, a Tanács a Bizottság javaslata alapján az érintett tagállam vagy tagállamok érdekében átmeneti intézkedéseket fogadhat el. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően határoz.

[EUR-Lex – 12008E078 – HU – EUR-Lex \(europa.eu\)](#)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hu/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:202:FULL&from=en#page=17>

10) Írja fel az ötleteket a táblára, majd kérje meg a diákokat, hogy szavazzanak arra az ötletre, amelyet mindenki (vagy a többség) támogatna.

11) Kérje meg a diákokat, hogy térjenek vissza a csoportjaikhoz. Az európai polgári kezdeményezés folyamatát szem előtt tartva kérje meg a diákokat, hogy gondolkozzanak el azon, miként járnának el a kampány során, a következő kérdésekre összpontosítva (**6. PowerPoint-dia**):

- Milyen nevet adnál a kezdeményezésnek?
- Hogyan keresnél további partnereket hat másik uniós országban?
- Mire kellene pénzt költened?
- Hogyan gyűjtenél pénzt a kampányhoz?
- Hogyan népszerűsítenéd az ötletedet, hogy aláírásokat gyűjts?
- Hogyan keltenéd fel a média figyelmét?

A diákok jegyzetelhetnek a **Tanulói csomagban**

12) Alakítsa ki újra a csoportokat, és gyűjtse össze a diákok visszajelzéseit.

A LECKE BEFEJEZÉSE

13) Ellenőrizze, hogy a diákok megértették-e, hogy mi a házi feladatuk (18–19. oldal).

VÁLASZTHATÓ TEVÉKENYSÉG

A diákok javaslatokat gyűjthetnek javaslattevő doboz használatával, vagy online felmérést végezhetnek, hogy megtudják, milyen problémák foglalkoztatják a diáktársaikat európai szinten.

4. EGYSÉG: Európai polgári kezdeményezés kidolgozása és népszerűsítése

LECKETERV

CÉLOK ÉS CÉLKITŰZÉSEK:

- Hogy a diákok létrehozzák a saját kampányukat
- Hogy tovább fejlesszék a kommunikációs készségeiket

A DIÁKOK A KÖVETKEZŐKET TANULJÁK MEG:

- A sikeres kommunikáció alapjai
- Közösségtudatosság
- Mi szükséges egy sikeres kampányhoz

A DIÁKOK A KÖVETKEZŐKET GYAKOROLJÁK:

- Tervezés
- Szerepjáték
- Együttműködés csapatként
- Csoportos ötletelés
- Kampányok célzott kialakítása

SZÜKSÉGES SEGÉDANYAGOK:

- 4. egység PowerPoint

A lecke lépései

HÁZI FELADAT ELLENŐRZÉSE

- 1) A diákoknak az volt a feladatuk, hogy elemezzenek egy olyan kampányt, amelyet szívesen támogatnának. Jelenítse meg a **2. PowerPoint-diát** vagy írja fel a táblára a következő szavakat: Szöveg, Kép/video, Grafika, Partnerek, Egyéb. Kérje meg a diákokat, hogy röviden ismertessék az általuk választott kampány sikeres tényezőit, majd helyezze el azokat az előbb említett kategóriákba.

- 2) Hagyjon időt arra, hogy a diákok megvitassák, miért gondolják úgy, hogy ezek a kampányok általánosságban véve sikeresek voltak.

Gondoljon például a következő tényezőkre

- Széleskörű vonzerő
- Gyakorlatiasság
- Társadalmi/politikai/gazdasági kérdések
- Az EU tevékenységi területei.

Itt talál néhány sikeres kampányt:

https://citizens-initiative.europa.eu/find-initiative_hu?STATUS%5B0%5D=ANSWERED

Folyamatban lévő kampányok:

https://citizens-initiative.europa.eu/find-initiative_hu?CATEGORY%5B0%5D=any&SECTION=ALL&STATUS%5B0%5D=SUBMITTED

- 3) A diákoknak az volt a feladatuk, hogy gondolkodjanak el azon a kampányon, amelyikre a 3. egységben szavaztak, valamint azon, hogy miként tennék sikeressé ezt az adott kampányt online és fizikai intézkedéseken keresztül. Hagyjon időt arra, hogy a diákok megvitassák ötleteiket.

A diákoknak a következőket kell megvitatniuk:

- Hogyan találnának támogatókat más országokban.
- Mire kellene pénzt költeniük.
- Hogyan gyűjtenék össze a pénzt.
- Milyen csatornákon keresztül lépnének kapcsolatba az emberekkel.
- Kikkel lépnének kapcsolatba.

A MEGGYŐZÉS LEHETSÉGES MÓDJAI

- 4) Jelenítse meg a **3. PowerPoint-diát**, vagy kérje meg a diákokat, hogy tekintsék meg a **Tanulói csomag** 20. oldalát. Magyarazza el nekik, hogy annak érdekében, hogy egy kampány sikeresen támogatásban részesüljön, meg kell győzniük az embereket arról, hogy az ötlet jó. Ezt a négy megközelítést (vagy ezek keverékét) felhasználhatjuk ahhoz, hogy kialakítsuk az érvelésünket. Melyik az, amelyikre a diákok leginkább pozitívan válaszolnának?

Logika: Van-e értelme az ötletnek? Van-e közvetlen kapcsolat az ötletként felvetett intézkedés, valamint a társadalomban/gazdaságban/mindennapi életben/egészségügyben bekövetkező esetleges javulások között?

Érzelmek: Olyan problémáról van-e szó, amelytől félnek az emberek? Mennyivel éreznék magukat jobban, ha megoldódna a probléma? Hogyan éreznék magukat, ha nem oldódna meg a probléma/nem tennének semmit a problémával kapcsolatban? Olyan problémáról van-e szó, amellyel az emberek együttéreznek? Olyan dologról van-e szó, amely reményre ad okot?

Etika: Etikai kérdésről van-e szó? A probléma etikai szempontból nem helyénvaló? Egyszerűen azért kell megoldanunk a problémát, mert ez a helyes dolog (még akkor is, ha ez költséges)?

- 5) Kérje meg a diákokat, hogy említsenek meg négy vagy annál több kezdeményezést (lehetnek olyanok, amelyekről a korábbi leckében volt szó vagy újak is, amelyeket ők találtak), és írják fel azokat a táblára.

A MEGGYŐZÉS GYAKORLÁSA

- 6) Ossza párokra a diákokat; az egyik diák A. diák lesz, a másik pedig B. diák.
- 7) Kérje meg a diákokat, hogy képzeljék el, hogy egy supermarket előtt kampányolnak egy általuk támogatott kezdeményezés érdekében. Az A diáknak ki kell választania egyet, amely szerinte leginkább támogatható a logikára alapozva. Fontos kiemelni, hogy a diákoknak nem kötelező egyetérteniük azzal az állásponttal, amelyet meg kell védeniük.

- 8) Hagyjon néhány percet, hogy az A diák meggyőzze a B diákot arról, hogy miért lenne érdemes támogatnia az adott kezdeményezést. A B diáknak ezt követően ellenérveket kell mondania; az A diáknak nem kötelező válaszolnia.
- 9) A diákok ezután szerepet cserélnek, B diáknak pedig ki kell választania egy kezdeményezést, amelyeket érzelmeken (érzéseken) alapuló érvekkel kell megvédenie. Az A diáknak válaszolnia kell.
- 10) Továbbra is cserélgessék a szerepeket, és hajtsák végre a feladatot az etikai és hitelességen alapuló érvekkel is
- 11) Kérdezze meg az osztályt, hogy véleményük szerint az ő megközelítésük volt-e a legmegfelelőbb a kiválasztott kezdeményezéshez. Mit gondolnak, milyen mértékben voltak sikeresek? Az ellenérvekkel sikerült megtalálni az alátámasztó érvek esetleges gyenge pontjait?

VÁLASZADÁS AZ ELLENÉRVEKRE

- 12) Emléktesse a diákokat arra, hogy ha sikeres kampányokat szeretnének létrehozni, egynél több megközelítést érdemes alkalmazniuk (logika, érzelmek, hitelesség, etika). Ugyanakkor az esetleges ellenérveket is szem előtt kell tartaniuk, és lehetőség szerint még az előtt meg kell válaszolniuk azokat, mielőtt felmerülnének.
- 13) Jelenítse meg a **4. PowerPoint-diát**, vagy írja fel a táblára a következőt: „Be kell tiltanunk a növényvédő szerek mezőgazdaságban való használatát.”
- 14) A diákok a jelenlegi párosításokban is maradhatnak, vagy párt is cserélhetnek. Mondja el a diákoknak, hogy most mindketten az életkoruknak megfelelő diák szerepét játsszák. A fenti megközelítések bármelyikének használatával az A diáknak alá kell támasztania a kijelentést. A B diáknak meg kell próbálnia ellenérveket találni.
- 15) A diákok most ismét megcserélik a szerepeket, azonban most B egy diák (aki a kijelentést támogatja), A pedig egy mezőgazdasági termelő (aki ellenérveket hoz fel).
- 16) Kérje meg a diákokat, hogy alkossanak véleményt az ellenérvekről. Mások voltak az ellenérvek, amikor az egyik diák a mezőgazdasági termelő szerepét játszotta el? A közös nevező megtalálása
- 17) Magyarázza el a diákoknak, hogy annak érdekében, hogy egy kampány a lehető legnagyobb mértékű pozitív támogatásban részesüljön, azon emberek különböző csoportjait is meg kell győzniük, akiknek különböző aggályai vannak a témával kapcsolatban.

A közös nevező megtalálása és a különböző érintett felek eltérő nézőpontjainak megértése kulcsfontosságú az uniós jogszabályok kidolgozása során. Ez azokra a jogszabályjavaslatokra is érvényes, amelyeket a polgárok az európai polgári kezdeményezés keretében nyújtanak be. Ha az európai polgári kezdeményezés sikeresen összegyűjt 1 millió támogató nyilatkozatot, és a Bizottság úgy dönt, hogy jogszabályjavaslatot nyújt be, akkor a társjogalkotóknak (vagyis az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak) kompromisszumot kell kötnie. A jogszabályjavaslat benyújtását megelőzően a Bizottságnak figyelembe kell vennie az összes érintett fél nézőpontját; a Parlament tagjainak a választói körzetükhöz tartozó embereket és vállalkozásokat érintő hatásokat kell figyelembe venniük; a Tanács szintjén pedig az egyes uniós országok képviselői nemzeti szinten közelítik meg a témakört, mivel bizonyos országokat nagyobb mértékben vagy eltérően érinthetnek a változások, mint más országokat. A testületeknek meg kell vitatniuk a kezdeményezést és kompromisszumra kell jutniuk, ha a kezdeményezést jogszabályba akarják foglalni.

18) Jelenítse meg az **5. PowerPoint-diát**, vagy írja fel a táblára a következő szavakat: diák, szülő, üzletember, politikus.

19) Ossza fel a diákokat négy csoportra, majd a felsoroltakat rendelje hozzá egy-egy csoporthoz, mint egy-egy „személyiséget”, amelyek emberek egy csoportját jelölik. Kérje meg a diákokat, hogy nyissák ki a **Tanulói csomagot** a 21. oldalra, majd jegyezzék fel, hogy mi az, ami miatt ez a „személyiség” aggódhat, és mi az, amitől biztonságban érezné magát.

20) Hagyjon néhány percet a diákoknak, hogy a csoporton belül vitassák meg a véleményüket, majd osszák meg a többi csoporttal, hogy mire jutottak. Bátorítsa a többi diákot, hogy egészítsék ki a listát a saját ötleteikkel.

21) Kérje meg a csoportokat, hogy válasszanak egy-egy kezdeményezést, amelyet a „személyiségük” számára szeretnének népszerűsíteni. Milyen médiafelületet kellene használnia? Melyek lennének a legjobb megközelítések?

A LECKE BEFEJEZÉSE

22) Magyarazza el a diákoknak, hogy az utolsó feladatban el kell készíteniük egy videót, amelyben egy olyan kezdeményezést kell népszerűsíteniük, amelyet szeretnének, ha uniós jogszabály lenne. A szabályok a következők.

- A diákoknak 3-4 fős csoportokban kell dolgozniuk.
- Ki kell választaniuk egy olyan problémát, amelyhez létre tudnak hozni egy kezdeményezést. Választhatnak olyan problémát is, amelyről a tanórák során beszélgettek, de másokat is választhatnak.
- Egy legfeljebb három perces videót kell készíteniük, amelyben támogatják a kezdeményezést.
- A diákok is szerepelhetnek a videóban.
- Ha szeretnék, zenét és/vagy grafikus elemeket is hozzáadhatnak a videóhoz.
- Gondoskodniuk kell arról, hogy rendelkezzenek engedéllyel az egyes helyeken való filmezéshez és más emberek filmezéséhez.
- A videó végén tüntessék fel a stáblistát, amely tartalmazza, hogy a projekt mely részéért ki volt a felelős.

Hagyjon időt a diákoknak, hogy csoportokba rendeződjenek, és kiválasszanak egy kezdeményezést.

Ha van rá idő, a következő tanórán közösen megnézhetik a videókat. Ha erre nincs idő, a videókat feltölthetik az iskola által használt együttműködési platformra. A diákokat arra kell bátorítani, hogy pozitív visszajelzéseket adjanak azon problémákra alapozva, amelyeket a tanórák keretében megismertek. Ha szeretnék, a diákok szavazhatnak arról, hogy melyik volt a legsikeresebb videó (a saját videójukra nem szavazhatnak).

VÁLASZTHATÓ TEVÉKENYSÉG

Néhány kiválasztott diáknak azt kell elképzelnie, hogy egy európai parlamenti meghallgatáson vesznek részt, amely során bemutatják a kezdeményezésüket. A többi diák különböző országokból származó és különböző politikai pártokhoz/nézőpontokhoz tartozó európai parlamenti képviselők. Kérdéseket tehetnek fel, majd el kell dönteniük, hogy támogatják-e a kezdeményezést.

Alább található egy valós meghallgatásról készült felvétel. A videó nyelve a „hangjegy” szimbólumra kattintva módosítható: <https://multimedia.europarl.europa.eu/hu/webstreaming>

Tudásfelmérő kérdőív

1. Hány uniós polgárra van szükség egy európai polgári kezdeményezés elindításához?
 - a. 3 uniós polgárra
 - b. 5, bármely tagállamba élő uniós polgárra
 - c. 7 uniós polgárra, akik 7 különböző tagállamban élnek
 - d. Nincs minimumkövetelmény
2. Bármilyen témával kapcsolatban elindíthatsz egy uniós polgári kezdeményezést, amely fontos számodra, és amellyel kapcsolatban azt szeretnéd, hogy az Európai Tanács intézkedéseket hajtson végre?
 - a. Igen, bármilyen témával kapcsolatban
 - b. Nem, vannak korlátozások
3. Ki támogathatja az európai polgári kezdeményezéseket?
 - a. A 18 évet betöltött uniós polgárok.
 - b. Azok az uniós polgárok, akik elég idős ahhoz, hogy szavazzanak az európai parlamenti választásokon – ez bizonyos országokban 16 éves életkort jelent.
 - c. Az Európai Unióban élő személyek, állampolgárságtól függetlenül.
4. Igaz vagy hamis: egy adott uniós országból származó egymillió támogatói nyilatkozat elegendő ahhoz, hogy egy kezdeményezés érvényes legyen.
 - a. Igaz
 - b. Hamis
5. Igaz vagy hamis: az Európai Bizottság egy érvényes európai polgári kezdeményezést követően köteles jogszabályt elfogadni.
 - a. Igaz
 - b. Hamis
6. A következő uniós intézmények közül melyik felelős az európai polgári kezdeményezések nyilvántartásba vételéért?
 - a. Az Európai Parlament
 - b. Az Európai Tanács
 - c. Az Európai Bizottság
7. Az alábbi szerződések közül melyik hozta létre az európai polgári kezdeményezést?
 - a. Maastrichti Szerződés (1992)
 - b. Lisszaboni Szerződés (2007)
 - c. Római Szerződés (1957)

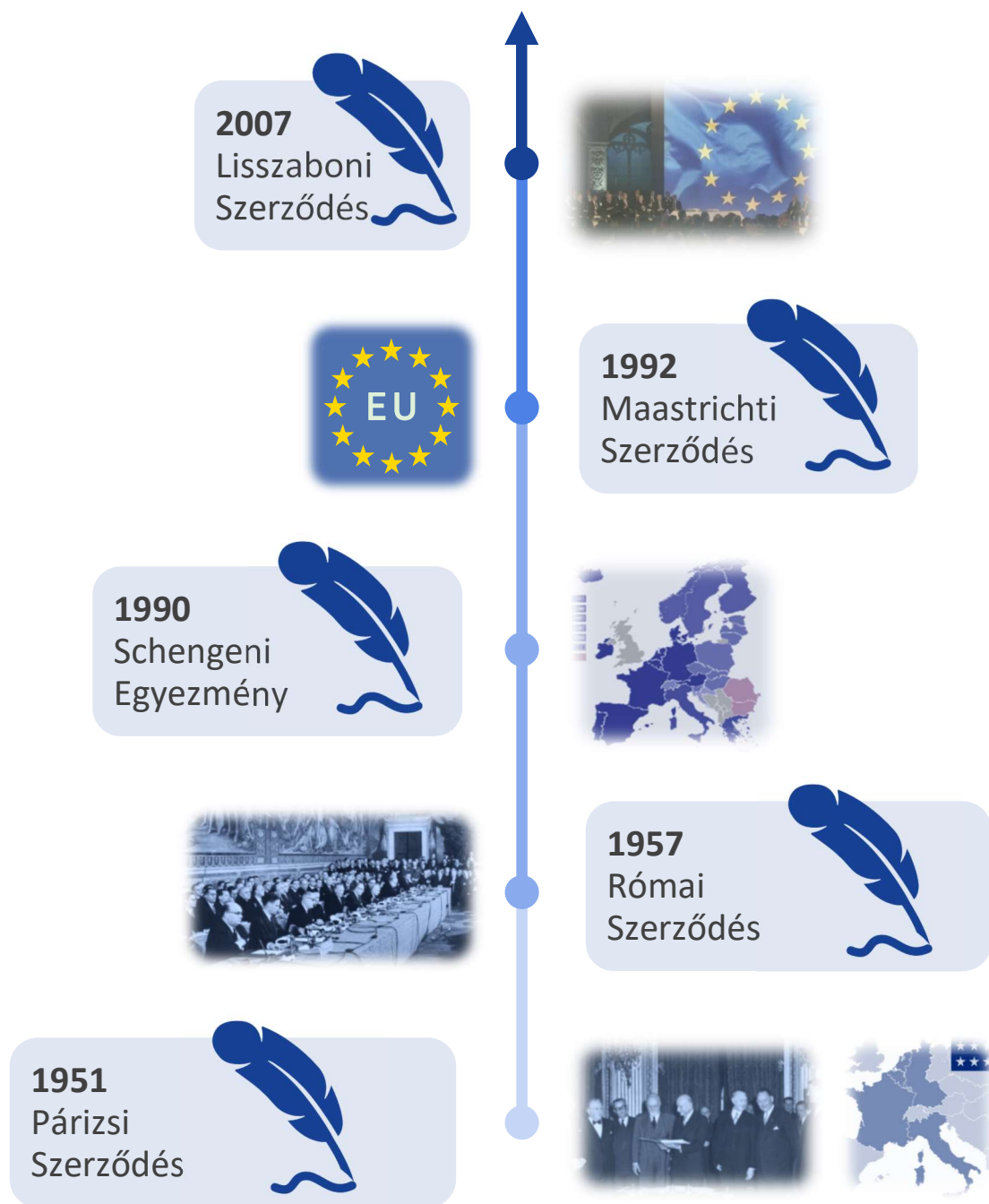
8. A demokrácia melyik formáját képviseli az európai polgári kezdeményezés?
 - a. Részvételi
 - b. Képviseleti
9. Mennyi idő áll rendelkezésre egy kezdeményezéshez a szükséges számú támogatói nyilatkozat összegyűjtéséhez?
 - a. 12 hónap
 - b. 2 év
 - c. Nincs korlátozva
10. Igaz vagy hamis: az emberek kizárólag online támogathatják a kezdeményezéseket.
 - a. Igaz
 - b. Hamis

Tudásfelmérő kérdőív megoldókulcsa

1. C.
2. B. Nem, nincsenek korlátozások. Egy kezdeményezés indításához azt először nyilvántartásba kell vennie az Európai Bizottságnak. A Bizottság csak olyan kezdeményezéseket vehet nyilvántartásba, amely olyan témakörökben való intézkedésekre szólítja fel, ahol joga van jogszabályjavaslatot benyújtani. Tehát, ha egy új kezdeményezés témaköre nem felel meg azoknak az intézkedési területeknek, ahol a Bizottság jogszabályjavaslatot nyújthat be, a kezdeményezést nem veheti nyilvántartásba. Ha egy kezdeményezés nem összeegyeztethető az Európai Unió értékeivel, akkor a Bizottság szintén elutasítja.
3. B.
4. B. Hamis. Ahhoz, hogy az európai polgári kezdeményezés érvényes legyen, egymillió támogató nyilatkozattal kell rendelkeznie, és teljesítenie kell a hét uniós tagállamra vonatkozó előfeltételt.
5. B. Hamis. A kezdeményezés létrehozóinak az Európai Bizottsággal való találkozóját, valamint az Európai Parlamentben tartott nyilvános meghallgatást követően a Bizottságnak pontosítania kell, hogy milyen intézkedéseket fog javasolni egy érvényes polgári kezdeményezésre vonatkozóan (ha van ilyen), továbbá meg kell indokolnia, hogy miért hoz meg bizonyos intézkedéseket (és másokat miért nem). A válasz a biztosok által hivatalosan elfogadott közlemény formájában jelenik meg, és az Európai Unió összes hivatalos nyelvén közzéteszik.
6. C.
7. B.
8. A. A képviseleti demokrácia egyik formája közé tartozik az, amikor az európai parlamenti képviselőket azért választjuk meg, hogy képviseljék érdekeinket.
9. A.
10. B. Az emberek papíralapú támogatói űrlapokat is aláírhatnak.

TÁJÉKOZTATÓ AZ EURÓPAI UNIÓRÓL SZÓLÓ SZERZŐDÉSEKRŐL

Fő uniós szerződések

<https://european-union.europa.eu/select-language?destination=/node/53>

A következő szerződések öt fontos mérföldkövet jelentenek az Európai Unió történelmében. Ha további információra van szüksége, használja az ismertetők végén található hivatkozásokat. Ne feledje, hogy a nyelvet minden esetben megváltoztathatja.

PÁRIZSI SZERZŐDÉS (1951)

Az Európai Unió az 1950-es években jött létre, a második világháborút követően. A cél az volt, hogy megelőzzék egy újabb háború kitörését az európai kontinensen. A Párizsi Szerződés az első lépést jelentette az európai integráció felé. Létrehozta az Európai Szén- és Acélközösséget, amely egyesített hat országot (Belgium, Németország, Franciaország, Olaszország, Luxemburg és Hollandia) abból a célból, hogy megszervezzék a szén és acél szabad mozgását az országok között. Az Európai Szén- és Acélközösség fő célja az volt, hogy integrálja a részt vevő európai nemzetek gazdaságait annak érdekében, hogy csökkentse a konfliktusok esélyét, és nyilvánvalóvá tegye azt is, hogy egy tag acélból fegyvereket gyárt-e egy esetleges háború előkészítéséhez.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM%3Axy0022>

RÓMAI SZERZŐDÉS (1957)

A szerződés létrehozta az Európai Gazdasági Közösséget, amely hat országot (Belgium, Németország, Franciaország, Olaszország, Luxembourg és Hollandia) hozott össze az integráció, valamint a gazdasági növekedés kereskedelem révén történő megerősítése céljából.

Közös piacot hozott létre, amelynek alapját az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása képezte. Ezenkívül vámuniót is létrehozott, amely eltörölte a belső vámtarifákat és közös vámtarifákat határozott meg a kívülről érkező árukra vonatkozóan.

A szerződés számos, ma ismert uniós intézményt is létrehozott:

- a Miniszterek Tanácsa
- a Bizottság
- a Parlamenti Közgyűlés (a későbbi Európai Parlament)
- a Bíróság
- a Gazdasági és Szociális Bizottság

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM%3Axy0023>

SCHENGENI EGYEZMÉNY (1990)

A Schengeni Egyezmény létrehozott egy határellenőrzések nélküli szabad mozgási területet az aláíró országok számára. Azóta az uniós jog részét, valamint az Európai Unió hivatalos célkitűzését képezi.

<https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/glossary/schengen-agreement-and-convention.html>

MAASTRICHTI SZERZŐDÉS (1992)

Ez a szerződés hozta létre az Európai Uniót. A szerződés többek között bevezeti az európai polgárság fogalmát, amely lehetővé teszi bármely uniós polgár számára, hogy bármely más tagállamban munkát vállaljon és letelepedjen. Ezenkívül további jogokat és védelmet is biztosított nekik.

A szerződés egy másik fontos része, hogy létrehozta a közös valutát és összehangolta a gazdaságpolitikákat, amely végső soron az euró és az Európai Központi Bank létrehozásához vezetett.

A szerződés központosított számos olyan felelősségi kört, amelyek korábban a nemzeti hatóságokhoz tartoztak, annak érdekében, hogy további harmonizációt érjen el az Európai Unióban. Ezenkívül az uniós intézmények hatalmi struktúráját is módosította.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=LEGISSUM%3Axy0026>

LISSZABONI SZERZŐDÉS (2007)

Ez a szerződés az akkoriban hatályban lévő szerződésekre épül, valamint azokat módosítja. A Lisszaboni Szerződés értelmében az EU teljes jogi személyiséggel rendelkezik, ami azt jelenti, hogy az EU egyedülálló szervként szerződéseket írhat alá, és csatlakozhat nemzetközi szervezetekhez. A szerződés az [Alapjogi Chartát](#) kötelező erejűvé teszi, és a szerződésekkel azonos jogi erővel ruházza fel Ugyanakkor pontosította az uniós hatásköröket is.

Szintén nagyon fontos, hogy a szerződés nagyobb fokú demokráciát biztosít azáltal, hogy kibővítette az Európai Parlament jogalkotási hatáskörét

Továbbá mechanizmusokat biztosított a polgárok számára ahhoz, hogy közvetlen hatást gyakoroljanak az uniós szakpolitikákra és jogszabályokra. Ez volt az a pont, amikor bevezették az európai polgári kezdeményezést (European Citizens' Initiative, ECI).

<https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/the-treaty-of-lisbon.html>

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hu/sheet/5/the-treaty-of-lisbon>

Az EUR-lex weboldalán további információkat talál a jelenleg hatályos szerződésekről:

<https://eur-lex.europa.eu/collection/eu-law/treaties/treaties-force.html?locale=hu>

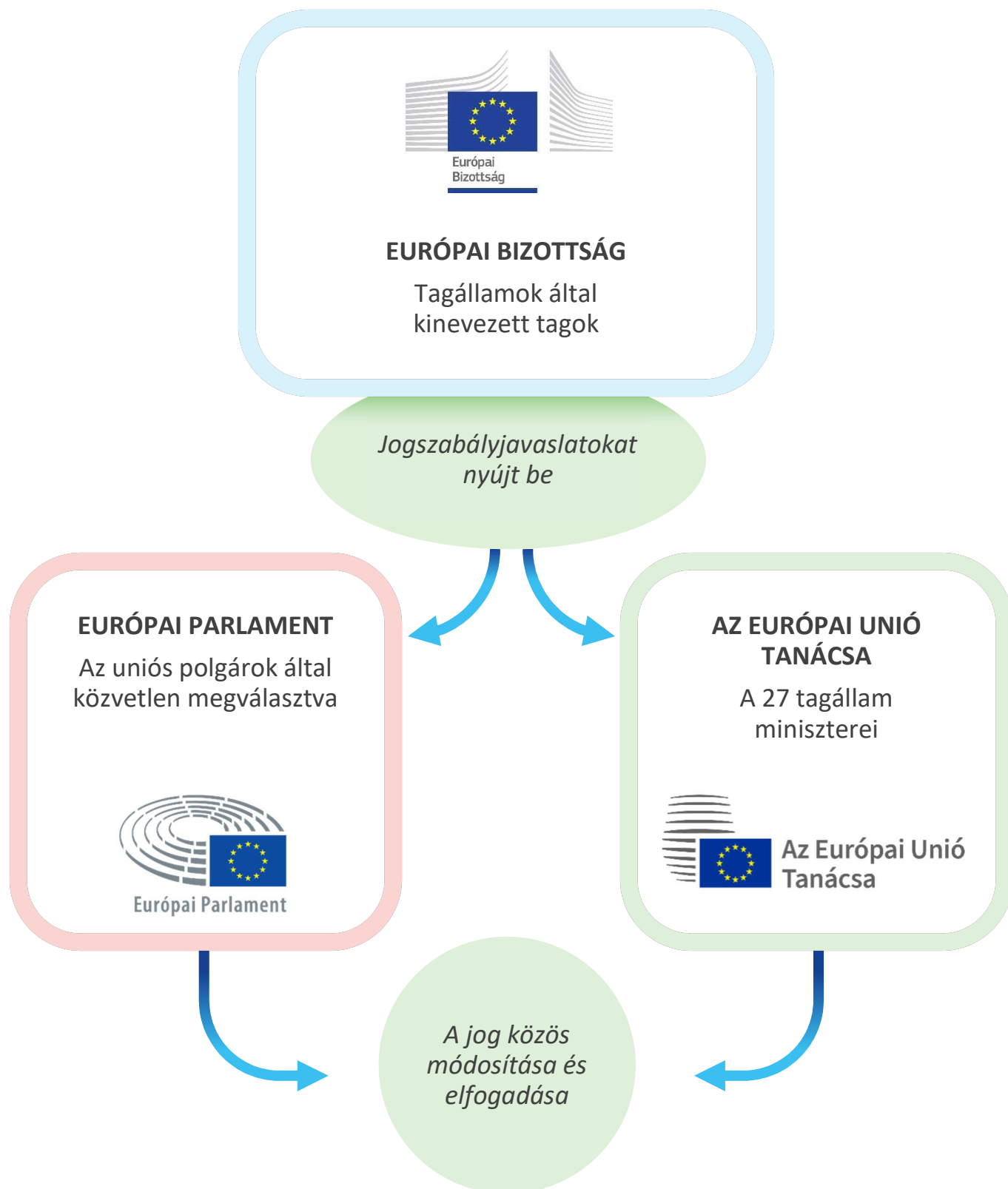
AZ EU TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEI (válogatott példák)

Kizárólagos hatáskör	Megosztott hatáskör	Támogató hatáskör
Vámunió	Belső piac	Közegészségügy
Versenyszabályok	Foglalkoztatás és szociális ügyek	Ipar
Monetáris politika	Mezőgazdaság	Kultúra
Kereskedelem	Halászati politika	Turizmus
Tengeri növények és állatok	Környezet	Oktatás, szakképzés, ifjúság és sport
	Fogyasztóvédelem	Polgári védelem
	Közlekedés	Igazgatási együttműködés
	Transzeurópai hálózatok	
	Energiaügy	
	Igazságügy	
	Alapvető emberi jogok	
	Migráció és belügy	
	Közegészségügy	
	Kutatás és űrkutatás	
	Fejlesztési együttműködés és humanitárius segítségnyújtás	

További információ:

https://citizens-initiative.europa.eu/faq-eu-competences-and-commission-powers_hu

AZ EU JOGALKOTÁSI FOLYAMATA

© Európai Unió, 2025

A további felhasználás a forrás feltüntetésével engedélyezett. Az Európai Bizottság dokumentumainak további felhasználására vonatkozó politikát a bizottsági dokumentumok további felhasználásáról szóló, 2011. december 12-i 2011/833/EU bizottsági határozat (HL L 330., 2011.12.14., 39. o.) hajtja végre.

PDF ISBN: 978-92-68-03875-8

doi: 10.2792/407439

KA-01-25-010-HU-N

Az Európai Unió
Kiadóhivatala

Európai
polgári
kezdemenyezés